

Hvordan bliver personer med *særligt øget* risiko for alvorligt forløb ved COVID-19 (målgruppe 5) fundet og henvist til vaccination?

Dette dokument indeholder udvidet information om den gruppe, som bliver kaldt gruppe 5 i Sundhedsstyrelsens prioriterede rækkefølge for udrulningen af vaccination.

Hvad kendetegner målgruppe 5?

Gruppe 5 omfatter personer med *særligt øget* risiko for alvorligt sygdomsforløb, hvis de bliver smittet med COVID-19. De er en lille delmængde af de personer, der har øget risiko for alvorlig sygdom med COVID-19 (se boks på næste side), og hvor forskellige andre forhold kan øge deres risiko yderligere. Det kan fx være, at man:

- har en sygdom i særligt alvorlig grad
- har en høj alder
- har flere sygdomme samtidig
- har nedsat funktionsevne
- tager meget forskellig medicin

Personer i gruppe 5 er særligt kendetegnet ved, at de typisk bliver behandlet for deres sygdomme på sygehuset.

De grupper, som ligner gruppe 5 mest i oversigten, er gruppe 10 og 12 (se nedenfor). Bagerst i publikationen er der eksempler på, hvordan de tre grupper adskiller sig fra hinanden.

Sundhedsstyrelsens prioriterede rækkefølge for udrulningen af vaccination:

1. Personer som bor i plejebolig mv.
2. Personer med alder ≥ 65 år som modtager både personlig pleje og praktisk hjælp
3. Personer med alder ≥ 85 år
4. Personale i sundheds-, ældre- og udvalgte dele af socialsektoren med særlig risiko for smitte, eller som varetager en kritisk funktion
5. Udvalgte personer med tilstande og sygdomme, som medfører særlig øget risiko for alvorligt forløb ved COVID-19
6. Udvalgte pårørende til personer med særlig øget risiko for et alvorligt forløb eller pårørende som er en uundværlig omsorgs- eller plejeperson
7. Personer med alder 80-84 år
8. Personer med alder 75-79 år
9. Personer med alder 65-74 år
10. Personer med alder under 65 år som har tilstande og sygdomme, som medfører øget risiko for alvorligt forløb ved COVID-19
11. Personale der varetager øvrige samfundskritiske funktioner
12. Øvrige befolkning, f.eks. segmenteret efter alder

Tilstande og sygdomme, der medfører øget risiko for et alvorligt forløb med COVID-19

Denne liste er et forenklet resumé af en række tilstande og sygdomme, som giver øget risiko for et alvorligt sygdomsforløb med COVID-19. En mere detaljeret og præcis beskrivelse af hver sygdom/tilstand finder du her: <https://www.sst.dk/da/udgivelser/2020/personer-med-oeget-risiko-ved-covid-19>

- **Tilstand med nedsat immunforsvar, herunder:**
 - Medfødt eller erhvervet immundefekt
 - Igangværende immunhæmmende behandling, herunder behandling med kemoterapi
 - Transplantation
- **Hjertekarsygdom, herunder:**
 - Hjertesvigt
 - Iskæmisk hjertesygdom
 - Dårligt reguleret forhøjet blodtryk
 - Arvelig eller medfødt hjertesygdom
 - Hjerteklapsygdom
- **Lungesygdom, herunder:**
 - Obstruktive lungesygdom, som svær KOL og svær astma
 - Infektiose lungesygdom, fx tuberkulose, svampeinfektion eller komplikationer til pneumoni
 - Interstitiel lungesygdom
 - Arvelig og sjælden immundefekt og genetisk lungesygdom
 - Tilstand med kronisk vejrtrækningsbesvær, hvor patienten er tilknyttet respirationscenter
- **Nyresygdom, herunder:**
 - Kronisk nyresvigt
- **Mavetarm- eller leversygdom, herunder:**
 - Svær mavetarm-lidelse
 - Kronisk leversygdom med komplikationer
- **Kræftsygdom, herunder:**
 - Udbredt kræft uanset kræfttype
 - Kræftsygdom med pågående eller nyligt overstået behandling
- **Endokrinologisk sygdom, herunder:**
 - Dårligt reguleret diabetes (sukkersyge)
 - Overvægt (BMI over 35 eller BMI over 30 med samtidig kronisk sygdom)
- **Neurologisk sygdom, herunder:**
 - Tilstand med nedsat hostekraft, fx pga. degenerativ eller neuromuskulær sygdom
 - Tilstand med kognitiv svækkelse, fx pga. fremskreden demenssygdom
- **Reumatologisk sygdom, herunder:**
 - Gigt- og bindevævslidelse, der medfører nedsat hostekraft eller problemer med at komme af med slim fra luftvejene.
- **Svær psykisk sygdom**
 - Særligt svær skizofreni

Personer med fysiske, psykiske og/eller kognitive funktionsnedsættelser (fx svære fysiske handicap, demens, svære psykiske sygdomme og udviklingsforstyrrelser) kan have vanskeligt ved at følge anbefalinger om smitteforebyggende tiltag, hvorfor deres risiko for smitte med SARS-CoV-2 kan være øget. Desuden kan disse personer have nedsat mulighed for at erkende, reagere på og kommunikere om symptomer på COVID-19.

På den baggrund vurderer Sundhedsstyrelsen, at personer med fysisk, psykisk og/eller kognitiv funktionsnedsættelse udgør en risikogruppe i forhold til COVID-19.

Hvordan bliver personer i målgruppe 5 fundet og henvist til vaccination?

Det mest almindelige:

Langt de fleste personer i gruppe 5 bliver behandlet for deres sygdomme på sygehuset.

Sygehusafdelingerne finder de personer, der skal vaccineres i gruppe 5 på følgende måder:

- Gennem regionernes elektroniske journalsystemer
- Ved lægefaglige vurderinger i afdelinger, der med stor sandsynlighed har personer med særligt øget risiko i forløb

Det mere sjældne:

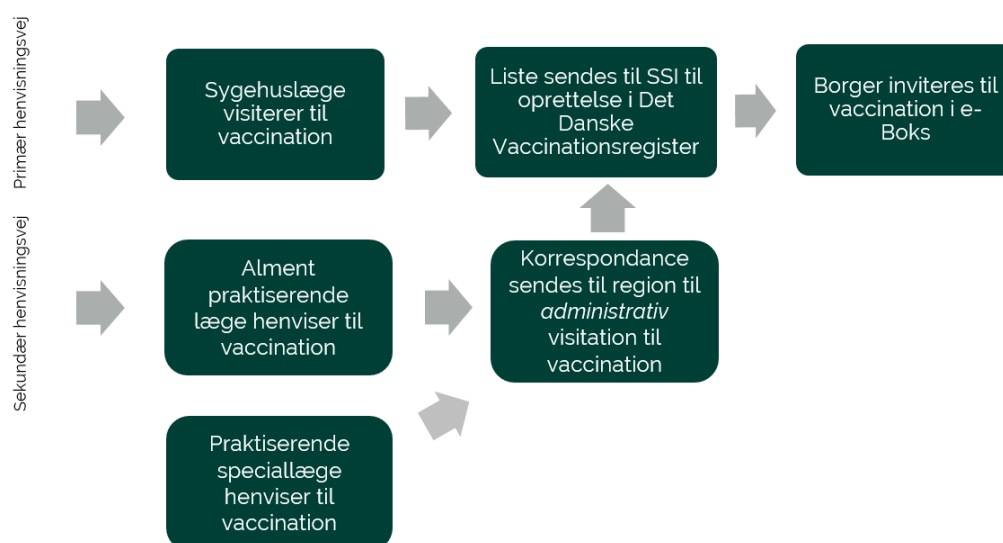
Nogle personer i gruppe 5 vil ikke være tilknyttet et sygehusforløb lige nu. De kan henvises af almen praksis eller speciallægepraksis.

Den alment praktiserende læge eller speciallæge kan finde de personer, der skal vaccineres i gruppe 5 på en af flere måder:

- På baggrund af eksisterende kendskab til patienten
- Gennem den praktiserende læges journalsystem
- I forbindelse med planlagte kontroller

Det betyder, at personer i gruppe 5 bliver udpeget på baggrund af oplysninger, som sygehus/læge allerede har om de pågældende personer.

Henvisning til vaccination af målgruppe 5

Hvordan finder man ud af, om man er i gruppe 5?

Man skal overveje, om man kan nikke genkendende til de punkter, der er beskrevet under "Hvad kendetegner målgruppe 5?"

Læs også mere her: <https://www.sst.dk/da/Udgivelser/2021/Er-jeg-i-maalgruppe-5>

Flertallet i gruppe 5 vil blive vaccineret i løbet af marts, men læger vil også efterfølgende have mulighed for at henvise enkelte patienter. Se mere i [Sundhedsstyrelsens vaccinationskalender](#). Hvis man mener at tilhøre gruppe 5, kan man eventuelt i forbindelse med anden kontakt til den læge, der varetager ens behandling, spørge, om lægen mener, at man er omfattet. Det kan fx være ved næste planlagte kontrol. Hvis man er blevet visiteret af sygehuset, vil praktiserende læge ikke vide, at man er blevet det.

Selvom man har fået invitation i sin e-Boks, er det ikke sikkert, at der er ledige tider, når man skal bestille tid. Der bliver løbende frigivet nye tider, så hold øje med, hvornår der er tid.

- Der er endnu ikke åbnet for visitation af gruppe 10 (personer med alder under 65 år, som har tilstande og sygdomme, som medfører øget risiko for alvorligt forløb ved COVID-19)
- Langt de fleste borgere vil få tilbud om vaccination på baggrund af deres alder, og borgere med lettere kronisk sygdom eller hvis kroniske sygdom er velbehandlet, vil som udgangspunkt blive tilbudt vaccination på baggrund af deres alder og ikke deres kroniske sygdom.

Hvad med dem, der er pårørende til personer i særlig øget risiko?

Målgruppe 6 er udvalgte pårørende til personer med særligt øget risiko. Det er kun et mindretal af pårørende, der får tilbud om vaccination.

Hvis du er i tvivl om, hvorvidt du er i målgruppe 6, kan du tjekke denne liste:

- Først og fremmest gælder, at man skal være pårørende til en person i særligt øget risiko (gruppe 5).

Derudover skal et eller flere af følgende kriterier være opfyldt:

- Du er pårørende til en person, der ikke selv kan blive vaccineret eller har nedsat effekt af vaccination.
- Du er en uundværlig omsorgsperson i plejen og omsorgen for personen i særlig øget risiko
- Du er involveret i helt særlige plejeopgaver, som medfører særlig øget risiko for smitte ud over fx blot det at man deler bolig, fx trachealsugning og lign.

Pårørende visiteres enten af egen læge eller af sygehuslægen til den person, der er i særligt øget risiko.

Eksempler på personer i målgruppe 5, 10 og 12

Her kan du læse eksempler på, hvordan du kan skelne mellem, om et medlem vil høre under gruppe 5, 10 eller 12

- **Målgruppe 5:** Udvalgte personer med tilstande og sygdomme, som medfører særlig øget risiko for alvorligt forløb ved COVID-19
- **Målgruppe 10:** Personer under 65 år, som har tilstande og sygdomme, som medfører øget risiko for alvorligt forløb ved COVID-19
- **Målgruppe 12:** Øvrig befolkning (under 65 år)

Eksempler på målgruppe 5

67-årig med leukæmi (blodkræft), som skal starte behandling med kemoterapi.

Visitation til vaccination: Personen har en alvorlig kræftsygdom og skal i behandling med kemoterapi, der svækker immunforsvaret. Samtidig er personen over 65 år. Derfor kan personen visiteres til vaccination i gruppe 5, når den behandlingsansvarlige læge på sygehuset har lavet en konkret vurdering af personens risiko.

65-årig med svær overvægt (BMI > 35) og type 2 diabetes (sukkersyge). Trods behandling med flere lægemidler er blodsukkeret for højt, og personen har følgesygdomme til sin diabetes i form af fodsår og kronisk nyresvigt.

Visitation til vaccination: Personen har flere samtidige sygdomme, som alle hver især giver øget risiko, herunder svær overvægt, dårligt reguleret diabetes med følgesygdomme og kronisk nyresvigt. Samtidig er personen over 65 år. Derfor kan personen visiteres til vaccination i gruppe 5, når den behandlingsansvarlige læge på sygehuset har lavet en konkret vurdering af personens risiko.

70-årig med type 2 diabetes, som - trods behandling - har for højt blodsukker (langtidsblodsukker over 70). Personen har også nedsat nyrefunktion og højt blodtryk, og får behandling med fem forskellige lægemidler.

Visitation til vaccination: Personen har både høj alder, svækkelse af flere organer og er i behandling med mange lægemidler (mindst fem), hvilket kaldes polyfarmaci. Derfor kan egen læge, efter en konkret vurdering af personens risiko, henvise til sygehuset, som kan visitere til vaccination i gruppe 5.

60-årig med KOL med en tredjedel lungefunktion (FEV1 = 34%) i behandling med hjemmeilt. Personen har ofte åndenød, kommer ikke meget ud, og har været indlagt fire gange det seneste år med betydeligt vejtrækningsbesvær, iltmangel og lungebetændelse.

Visitation til vaccination: Personen har meget alvorlig lungesygdom og nedsat funktionsniveau på grund af åndenød. Selvom personen er under 65 år, kan egen læge, efter en konkret vurdering af personens risiko, henvise til sygehuset, som kan visitere til vaccination i gruppe 5.

23-årig med cystisk fibrose, som giver tendens til lungebetændelser. Er ofte på sygehus til behandling med antibiotika i drop mod lungebetændelse. Får desuden enzymbehandling mod tarmproblemer, som giver dårlig ernæring.

Visitation til vaccination: Personen har en kronisk alvorlig sygdom med påvirkning af flere organer, herunder lungerne, og stor risiko ved lungebetændelse med COVID-19. Derfor kan personen, trods sin unge alder, visiteres til vaccination i gruppe 5, når den behandlingsansvarlige læge på sygehuset har lavet en konkret vurdering af personens risiko.

52-årig med kronisk svært nyresvigt, som er i behandling med hæmodialyse tre gange om ugen. Personen er på venteliste til nyretransplantation.

Visitation til vaccination: Personen har en kronisk alvorlig sygdom med organsvigt. Efter en nyretransplantation vil personen skulle i behandling med medicin, der svækker immunforsvaret. Derfor kan personen, trods alder under 65 år, visiteres til vaccination i gruppe 5, når den behandlingsansvarlige læge på sygehuset har lavet en konkret vurdering af personens risiko.

58-årig med svær overvægt (BMI 37) og hjertesvigt. Bliver forpustet ved kort gang og lettere daglige gøremål.

Visitation til vaccination: Personen har svær overvægt og samtidig kronisk alvorlig sygdom med organsvigt. Derfor kan personen, trods alder under 65 år, visiteres til vaccination i gruppe 5, når den behandlingsansvarlige læge på sygehuset har lavet en konkret vurdering af personens risiko.

49-årig med svær skizofreni og stofmisbrug gennem mange år. Er førtidspensionist, og kommer ikke meget ud. Har de seneste år haft flere korte indlæggelser på psykiatrisk afdeling, og har i mange år været i behandling med medicin mod skizofreni. Har desuden type 2 diabetes (sukkersyge), forhøjet kolesteroltal, moderat overvægt og KOL. Får mindst seks forskellige lægemidler.

Visitation til vaccination: Personen har en kronisk alvorlig sygdom med nedsat funktionsniveau, og flere andre samtidige sygdomme. Derfor kan personen, trods alder under 65 år, visiteres til vaccination i gruppe 5, når den behandlingsansvarlige læge på sygehuset har lavet en konkret vurdering af personens risiko.

Eksempler på målgruppe 10

44-årig med overvægt (BMI 31) og type 2 diabetes (sukkersyge), hvor behandling med medicin holder blodsukkeret stabilt. Arbejder på kontor.

Henvisning til vaccination: Da sukkersygen er velreguleret uden følgesygdomme og personen har normalt funktionsniveau, kan egen læge henvise personen til vaccination i gruppe 10.

45-årig kvinde, som er i behandling med kemoterapi efter operation for brystkræft for ½ år siden.

Henvisning til vaccination: Da der ikke er øvrige sygdomme og kvinden har normalt funktionsniveau, kan egen læge henvise kvinden til sygehusvisitationen til vaccination i gruppe 10.

58-årig med KOL og halv lungefunktion (FEV1 =45%). Kan passe sit arbejde, og er holdt op med at ryge. Har de seneste år haft enkelte tilfælde af lungebetændelser, som blev behandlet af egen læge.

Henvisning til vaccination: Egen læge kan henvise personen til sygehusvisitation til vaccination i gruppe 10.

47-årig med leddegigt, som får behandling med methotrexate.

Henvisning til vaccination: Da der ikke er øvrige sygdomme og behandling alene er med methotrexate, kan der ikke visiteres i gruppe 5. Men da medicinen med 30 mg pr. uge svækker immunforsvaret, kan egen læge henvise til sygehusvisitationen til vaccination i gruppe 10.

38-årig med ADHD og hjerneskade efter en ulykke, lever skiftevis på bosted, på gaden eller herberg.

Henvisning til vaccination: Personen er socialt udsat, har kognitiv funktionsnedsættelse og svært ved at overholde smitteforebyggende anbefalinger. Derfor kan personen henvises af socialsygeplejerske til lægelig vurdering mhp. vaccination i gruppe 10, selvom personen pga. alder som udgangspunkt ikke har større risiko for alvorligt forløb af COVID-19.

Eksempler på målgruppe 12

55-årig med BMI på 29, får behandling for forhøjet blodtryk.

Henvisning til vaccination: Da der ikke er tale om svær overvægt, blodtrykket er velbehandlet med et enkelt lægemiddel, og der ikke er øvrige sygdomme, skal personen inviteres til vaccination som en del af gruppe 12.

42-årig med type 2 diabetes (sukkersyge). Har tabt sig, ændret kost og begyndt at dyrke motion, så blodsukkeret er stabilt, og der er ikke længere behov for medicinsk behandling.

Henvisning til vaccination: Da der er tale om en velreguleret og mindre alvorlig sygdom hos en yngre person, skal personen inviteres til vaccination som en del af gruppe 12.

24-årig med astma, som behandles med spray efter behov. Sportsaktiv.

Henvisning til vaccination: Da der er tale om en velreguleret og mindre alvorlig sygdom hos en yngre person, skal personen inviteres til vaccination som en del af gruppe 12.

58-årig med KOL, lungefunktion 70%, er stoppet med at ryge og har ikke behov for behandling.

Henvisning til vaccination: Da der er tale om en stabil sygdom med begrænsede symptomer, skal personen inviteres til vaccination som en del af gruppe 12.

47-årig med leddegigt i behandling med methotrexate, hvilket holder symptomerne i ro. Har sjældent forværring, men havde behov for en enkelt kort prednisolonkur forrige år.

Henvisning til vaccination: Da medicinen medmethotrexat 7,5 mg pr. uge ikke har væsentlig betydning for immunforsvaret, og personen i øvrigt er rask og ikke tager andre lægemidler, skal personen inviteres til vaccination som en del af gruppe 12.